

La vegetació de l'illa d'Eivissa

En l'actualitat, la vegetació silvestre es caracteritza per la dominància dels pinars i savinars de *P. halepensis* i *J. phoenicea* als hàbitats forestals, acompanyats d'un estrat arbustiu que presenta diferents variants en funció de les condicions locals de microclima i sòl.

En general la vegetació climàtica de les zones forestals correspon a les associacions *Cneoro Tricoci Pistacietum Lentisci* O. Bolòs & Molinier (1958) 1984 i *Rosmarino - Ericion Multiflorae* Braun – Blanquet 1931.

Els garrigars de *Quercus rotundifolia* són pràcticament inexistents i no corresponen a la vegetació climàtica de les Pitiüses, a diferència del que ocorre en bona part del territori de Mallorca i Menorca (conegudes com Gimnèsies).

Les perturbacions antròpiques expliquen la presència abundant d'algunes etapes intermèdies o primerenques de la successió cap aquests pinars i savinars. L'abandonament d'activitats agrícoles tradicionals suposa la reforestació d'àmplies superfícies, que presenten un bosc més o menys desenvolupat amb presència d'espècies arbòries agrícoles.

En general, els pinars i savinars eivissencs són joves, fruit de la regeneració d'àrees forestals fortament explotades en altres èpoques amb finalitats agrícoles, fusters o energètics. Els freqüents incendis forestals, en ocasions de gran extensió, han deixat una important empremta sobre les masses forestals eivissenques.

Bona part de la riquesa florística de la repobla pitiüsa resideix a l'estrat arbustiu, on s'hi troben nombroses espècies indicadores de qualitat ecològica, bé pel seu interès biogeogràfic, bé per la seva escassetat a les illes, o bé per tractar-se d'espècies més relacionades amb el que va haver de ser la vegetació forestal pitiüsa abans de l'arribada de l'home, farà uns quatre mil anys.

Aquestes espècies s'associen a hàbitats forestals més madurs i menys alterats, o propis d'unes condicions ambientals poc abundants a l'illa.

La vegetació forestal típica presenta algunes variants presidides per espècies indicadores de condicions especials de sòl o microclima:

var. de Quercus coccifera, coscoll.

var. d'Arbutus unedo, arboçer.

Amb la proximitat a la costa van apareixent els saladins, donant lloc a un pinar savinar de transició cap a les comunitats costaneres, que Rivas Martínez va descriure com Cneoro – Pistacietum lentisci variant de Limonium ebusitanum

A les costes abruptes dominen les comunitats endèmiques de i fonoll marí (*Crithmum maritimum*) saladins (*Limonium* sp.) que donen lloc a l'associació Crithmo – Limonietum ebusitanum. En algunes franges costaneres de certa altura i orientades al nord s'hi desenvolupen comunitats endèmiques de molt alta valoració ecològica: Scabioso creticae Asperuletu pau, Cneoro – Pistacietum lentisci var. de Hippocrepis balearica i altres.

Als escassos sistemes dunars s'hi troben encara ben representades les comunitats típiques de dunes mòbils i semimòbils: Medicagini marinae – Ammophiletum arundinaceae, Lotus cretici – Crucianelletum maritimae, Salsolo kali – Cakiletum maritimae.

A aquestes comunitats i als savinars dunars els acompanyen pastius endèmics del Chaenorrhino formenterae – Silenetum cambessedessii.

Les comunitats de sòls salins al voltant de zones humides i en algunes depressions costaneres pertanyen a les associacions Salicornietum fruticosae i Arthrocnemum macrostachyi.

A les estepes salines hi resideixen alguns endemismes del gènere Limonium.

c) Les espècies florístiques d'interès

El component endèmic de la flora pitüsa és molt important, i bàsicament correspon a tres grups biogeogràfics. A la següent llista es relacionen les espècies endèmiques i la seva distribució geogràfica:

Endemismes tirrènic - balearics.

- Bellium bellidioides L. Illes Balears, Còrsega, Sardenya.
- Cephalaria squamiflora (Sieber) Greuter subsp. mediterrània (Viv.) Pignatti. Eivissa, Còrsega, Sardenya.
- Micromeria filiformis (Aiton) Benth. Illes Balears, Còrsega, Sardenya.
- Micromeria microphylla (D'Urv.) Benth. Illes Balears, Sardenya, Sicília, Malta.

Endemismes baleàric - xativins.

- *Asperula pauj* Font Quer. Pitiüses, E Península Ibèrica.
- *Chaenorrhinum origanifolium* (L.) Fourr. subsp. *crassifolium* (Cav.) Rivas goday & Borja. Pitiüses, E Península Ibèrica.
- *Diploaxis ibicensis* (Pau) Gómez Camp. Illes Balears, E Península Ibèrica.
- *Lamottea diania* (Webb) G. López. Eivissa, E Península Ibèrica.
- *Medicago citrina* (Font Quer) Greuter. Eivissa, Cabrera, Columbrets.
- *Saxifraga corsica* (Duby) Gren. & Gordon subsp. *cossoniana* (Boiss.) DA Webb. Eivissa, E Península Ibèrica.
- *Silene cambessedesii* Boiss. & ReUT. Pitiüses, E Península Ibèrica.
- *Silene hifacensis* Rouy ex Willk. Eivissa, E Península Ibèrica.
- *Thymus vulgaris* L. subsp. *aestivus* (ReUT.) A. Bolòs & O. Bolòs. Eivissa, E Península Ibèrica.

Endemismes baleàrics.

- *Aetheorhiza bulbosa* (L.) Cass. subsp. *willkommii* (Burnat & Barbey) Rech. f. Illes Balears.
- *Allium antonii-bolosii* P. Palau subsp. *eivissanum* (Garbari & Miceli) Rosselló & Torres. Pitiüses.
- *Allium grosii* Font Quer. Eivissa.
- *Allium sphaerocephalon* L. subsp. *ebusitanum* (Font Quer) Rosselló et al. Eivissa.
- *Avenula crassifolia* (Font Quer) Holub. Eivissa.
- *Bupleurum barceloj* Cosson ex Willk. Illes Balears.
- *Carex rorulenta* Porta. Illes Balears.
- *Centaurium bianoris* (Sennen) Sennen. Mallorca, Eivissa.
- *Cephalaria squamiflora* (Sieber) Greuter subsp. *baleàrica* (Cosson ex Willk) Greuter.
- *Chaenorrhinum formenterae* Grand. Mallorca, Eivissa, Formentera.
- *Dactylis glomerata* L. subsp. *ibicensis* (Grand.) Stebbins & Zohary.
- *Euphorbia margalidiana* Kühbier & Lewej. Eivissa (Illots de ses Margalides).
- *Galium friedrichi* J J. Rodr. Mallorca, Eivissa, Formentera.
- *Genista dorycnifolia* Font Quer subsp. *dorycnifolia*. Eivissa.
- *Genista dorycnifolia* Font Quer subsp. *grosii* (Font Quer) Font Quer & Rothm. Eivissa.
- *Hippocrepis baleàrica* Jacq. subsp. *grosii* (Pau) Mus et al. Eivissa.
- *Hypericum balearicum* L. Illes Balears.
- *Leucanthemum paludosum* (Poir.) Pomel subsp. *ebusitanum* Vogt. Eivissa.

- *Limonium companyonis* (Gren. & Billot) Kuntze. Illes Balears.
- *Limonium pseudebusitanum* Erben. Eivissa, Mallorca.
- *Limonium echioides* (L.) Miller. Illes Balears.
- *Limonium formenterae* Llorens. Formentera. Eivissa.
- *Limonium heterospicatum* Erben. Pitiüses.
- *Limonium scorpioides* Erben. Mallorca, Eivissa, Formentera.
- *Ophrys baleàrica* P. Delforgue. Illes Balears.
- *Ranunculus barceloi* Grau. Mallorca, Eivissa, Formentera.
- *Romulea assumptionis* Garcías Font. Illes Balears.
- *Rossa angustifolia* L. subsp. *angustifolia*. Mallorca, Eivissa, Cabrera.
- *Sibthorpia africana* L. Mallorca, Menorca, Eivissa, Cabrera.
- *Teucrium cossonii* D. Wood subsp. *punicum* Mayol et al. Eivissa.
- *Thymus richardii* Pers. subsp. *ebusitanus* (Font Quer) Papes. Eivissa.

Si bé no es tracta d'espècies endèmiques, també són d'interès biogeogràfic i / o ecològic a nivell pitiús altres espècies:

▪ <u><i>Cyclamen balearicum</i></u>. ▪ <u><i>Erica arborea</i></u>. ▪ <u><i>Scabiosa crotetica</i></u>. ▪ <u><i>Chamaerops humilis</i></u>. ▪ <u><i>Limonium qibertii</i></u>. ▪ <u><i>Lotus halophilus</i></u>. ▪ <u><i>Quercus rotundifolia</i></u>. ▪ <u><i>Arbutus unedo</i></u>. ▪ <u><i>Quercus coccifera</i></u>. ▪ <u><i>Clematis framula</i></u>. ▪ <u><i>Calicotome spinosa</i></u>. ▪ <u><i>Chronantus biflorus</i></u>. ▪ <u><i>Ulex parviflorus</i></u>. ▪ <u><i>Anthyllis cytisoides</i></u>. ▪ <u><i>Coriaria mirtifolia</i></u>. ▪ <u><i>Rhamnus alaternus</i></u>. ▪ <u><i>Myrtus communis</i></u>. ▪ <u><i>Elaeoselinum asclepium</i></u>. ▪ <u><i>Phillyrea angustifolia</i></u>. ▪ <u><i>Vitex agnusdei castus</i></u>. ▪ <u><i>Teucrium flavum</i></u>. ▪ <u><i>Lycium intricatum</i></u>. ▪ <u><i>Withania frutescens</i></u>. ▪ <u><i>Lonicera implexa</i></u>. ▪ <u><i>Ruscus aculeatus</i></u>.	▪ <u><i>Gennaria diphylla</i></u>. ▪ <u><i>Linaria pedunculata</i></u>. ▪ <u><i>Tamarix africana</i></u>. ▪ <u><i>Typha angustifolia</i></u>. ▪ <u><i>Echinophora spinosa</i></u>. ▪ <u><i>Crucianella marítima</i></u>. ▪ <u><i>Euphorbia paralias</i></u>. ▪ <u><i>Calystegia soldanella</i></u>. ▪ <u><i>Helianthemum marifolium</i></u>
<u>ssp. <i>Origanifolium</i></u> ▪ <u><i>Loeflingia hispànica</i></u>. ▪ <u><i>Cyperus capitatus</i></u>. ▪ <u><i>Cressa cretica</i></u>. ▪ <u><i>Ammophila arenaria</i></u> <u>ssp.</u>
<u><i>australis</i></u>. ▪ <u><i>Ornithogalum orthophyllum</i></u>
<u>ssp. <i>baeticum</i></u>. ▪ <u><i>Allium conmutatum</i></u>. ▪ <u><i>Pancratium maritimum</i></u>. ▪ <u><i>Cosentinia vellea</i></u>. ▪ <u><i>Salsola oppositifolia</i></u>. ▪ <u><i>Cinomorium coccineum</i></u>. ▪ <u><i>Maresia cançó de bressol</i></u>. ▪ <u><i>Asteriscus aquaticus</i></u>. ▪ <u><i>Diotis marítima</i></u>. ▪ <u><i>Carduus bourgeanus</i></u> <u>ssp.</u> |
|--|---|

- ibicensis.
- Stipa tenacissima.
- Lygeum spartum.
- Osyris quadripartita.
- Phragmites sp.
- Arundo donax
- Ophrys tenthredinifera.
- Ophrys fusca.
- Ophrys apifera.
- Ophrys lutea ssp. melenae.
- Ophrys bombiliflora.
- Ophrys dyris.
- Ophrys vernixia.
- Orchis fragans.
- Serapias parviflora.
- Anacamptis pyramidalis.
- Spirantes spiralis.

| Auditoria Ambiental de l'illa d'Eivissa. [2003](#). UTE MINUARTIA-DUNA